

Beste wethouder,

Bij deze onze aanvullende schriftelijke vragen m.b.t. de gangenstelsels.

Op onze eerste vraag bij de SOB commissie over wie verantwoordelijk is voor de inspectie en het onderhoud aan de groeves en wie hoofdelijk aansprakelijk is als er onverhoopt iets zou gebeuren, kregen wij het antwoord van de wethouder dat dat de eigenaar van de ingang van het gangenstelsel is. Veiligheid van de leefomgeving is een verantwoordelijkheid van de gemeente. In deze situatie is de stabiliteit van de gangen onder bebouwing, wegen e.d. een verantwoordelijkheid die bij de burgers wordt neergelegd.

- hoe gaan wij daar als gemeente mee om? moeten inwoners bijvoorbeeld aantonen dat ze de gangenstelsels monitoren? krijgen wij een terugkoppeling van de Provincie die hierover toezichthoudend gezag heeft?

De gemeente Valkenburg aan de Geul heeft hier geen rol. De Provincie Limburg is het bevoegde gezag. Zij verlenen vergunningen op basis van de Mijnbouwwet. De Provincie kan regels stellen of maatregelen voorschrijven in geval van vergunning alsook in geval van niet vergunningplichtige activiteiten. Aan een vergunning is een verplichting gekoppeld voor het periodiek monitoren van de stabiliteit van de groeve. De gemeente krijgt afschriften van de verleende vergunningen, niet van de daaropvolgende periodieke controles omdat dit niet tot haar taken behoort.

Als ik het goed begrepen heb moeten wij voor de beantwoording van de volgende vragen bij de Provincie zijn of kan de gemeente dit misschien ook beantwoorden voor ons:

- Tot waar gaat die verantwoordelijkheid? Monitoren of ook aansprakelijk bij verzakkingen of andere ongelukken?

Zowel de verantwoordelijkheid als de aansprakelijkheid liggen bij de eigenaar van de groeve.

Voor inwoners is het vanzelfsprekend om eerst bij de gemeente te rade te gaan mocht er iets niet schorten aan een gangenstelsel.

- weten alle inwoners met een ingang tot een gangenstelsel dat zij hiervoor verantwoordelijk zijn? worden ze daarvan op de hoogte gebracht bij aankoop van een woning of verandering van situatie bij de aanpassing van de regelgeving?

De Provincie heeft bij de overdracht in 2010 van de bevoegdheid inzake Mijnbouwwet van het Ministerie van EZ naar de Provincie alle toen bekende groeve-eigenaren benaderd. Het tweede deel van de vraag is in de basis geen vraag waar de gemeente, als niet-eigenaar, een antwoord op kan geven. Tussen koper en verkoper moet duidelijk zijn wat de koop behelst. Hierbij speelt de mededelings- en informatieplicht een belangrijke rol, maar ook is er een onderzoeksplicht voor koper. De mededelingsplicht prevaleert overigens boven de onderzoeksplicht.

- zijn er meer situaties bekend van eigenaren van ingangen die vragen hadden/hebben?

Ja, vragen van groeve-eigenaren komen wel eens bij ons terecht. Naar beste vermogen beantwoorden wij die, of we verwijzen door naar de Provincie of een externe deskundige.

Er zijn meerdere ingangen van de gangenstelsels gedicht. Deze kunnen niet meer gemonitord worden en de veiligheid is daarmee niet gewaarborgd.

- hoe gaat de Provincie daar mee om? De gemeente is belanghebbende in deze situatie aangezien zij verantwoordelijk is voor de veiligheid boven de gangenstelsels. Welke rol kunnen wij als gemeente hier nemen?

Op grond van de Mijnbouwwet is de provincie het bevoegd gezag, zowel in het geval er sprake is van groeves waar activiteiten plaatsvinden, als voor groeves waar geen activiteiten plaatsvinden. Dit betekent dat Provincie bij overtredingen kan en zal optreden. Als door handelen of nalaten van een eigenaar gevaar dreigt voor openbare orde en veiligheid kan en zal ook de gemeente (in samenspraak met het bevoegd gezag) maatregelen treffen (voor rekening van de derde/overtreder). Het treffen van maatregelen is echter iets anders dan het overnemen van verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid. De gemeente is verantwoordelijk voor de handhaving openbare orde en veiligheid, maar zal de aansprakelijkheid en daarmee gemoeide kosten in het voorkomende gevallen verleggen naar de partij welke verantwoordelijk is voor de mogelijke situatie waarbij de openbare orde en veiligheid in het geding is. Hier speelt het verschil tussen private verhaalsmogelijkheid en publieke handhavingsmogelijkheid een rol.

Bij een omgevingswet sessie stelde de burgemeester de vraag hoe het zit met de verantwoordelijkheid van de gangen en grotten als volgend jaar de bodem verantwoordelijkheid over gaat van Provincie naar Gemeente.

- is het al duidelijk hoe het dan zit met de groeves?

Een aantal taken op het gebied van bodemverontreiniging (Besluit bodemkwaliteit) die nu bij de Provincie liggen gaan naar de gemeente bij de invoering van de Omgevingswet. De taken i.r.t. de mergelgrotten, volgend uit de Mijnbouwwet en Mijnbouwbesluit, en gericht op stabiliteit blijven na de invoering van de Omgevingswet bij de Provincie. Hoe dan ook zal het onderscheid tussen de publiekrechtelijke verplichtingen van enig bevoegd gezag (provincie of gemeente) en de private aansprakelijkheids- en eigendomskwesties aanwezig blijven. Ten aanzien van het private gedeelte heeft de rechter inmiddels, in lijn met het Burgerlijk Wetboek, uitspraken gedaan. Daaronder de uitspraak uit 2000 inzake Sibberkerkstraat 70 en de recente uitspraken uit 2018 en 2020 inzake het geschil tussen Caverne de Geulhem en St. de Rotswoning.

Als over een aantal jaar de omgevingswet is ingevoerd zou er voor inwoners 1 overheidsloket moeten zijn. Bij wie zouden zij dan terecht kunnen met vragen over verantwoordelijkheid, veiligheid, stabiliteit etc. van gangenstelsels?

Met de komst van de Omgevingswet is er straks één digitaal stelsel, het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), maar dan zijn er nog steeds achter dat DSO verschillende ontvangers (loketten dus). Dat blijft zoals het nu is. Het huidige OLO (Omgevingsloket Online), AIM (milieu) en Ruimtelijkeplannen (bestemmingsplannen) worden in het DSO samengevoegd. Met vragen over veiligheid, stabiliteit van gangenstelsels kunnen inwoners dan nog steeds terecht bij de provincie, of bij de eigenaar.

Vriendelijke groet,

Pat-Jos Huisman